

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 22 januari 2015

MEDITATIE

Zout der aarde

Wie ben ik? Wat gaat er van me uit? Welke geur verspreid ik in mijn omgeving? Kunnen mijn burens, klasgenoten of collega's jaloers op me zijn? Rond deze vragen loopt er een aangrijpende scheiding door deze wereld. Het is een scheiding die niet langs de muren van de kerk loopt, maar er dwars doorheen gaat.

Ten diepste zijn er maar twee soorten mensen: Zij die voor zichzelf leven of zij die 'van harte gewillig en bereid' worden gemaakt om voor de Heere te leven (zie het slot van antw. 1 van de Heidelbergse Catechismus). Als ik nu voor mezelf leef, wil ik dan ook voor eigen rekening sterven? Hoe ontzag-

Gij zijt het zout der aarde...

Matthéüs 5:13

lijk is dat. Hoe groot is het wonder dat Paulus schreef aan de gemeente van Rome: 'Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren' (Rom. 14:8). Daarvoor is niet minder dan een Goddelijk wonder nodig, ook in dit pas begonnen jaar.

De Heere Jezus geeft in de bergrede ook onderwijs over twee soorten mensen. Hij spreekt over waardevol zout en over waardeloos zout. 'Gij zijt het zout der aarde.' Wie horen dat te zijn? Alle mensen! God heeft ons goed en naar Zijn beeld geschapen, met als doel dat het hele leven tot Zijn eer zou zijn. Maar, helaas, het zout is smakeloos geworden. In Adam zijn we van God afgevallen. Is die staat van zonde en schuld al ontdekt?

De Heere zegt niet tot iedereen: Gij zijt het zout der aarde. Hij zegt niet tot de hele schare, hoofd voor hoofd: U bent zout. Zo is Christus' prediking een voorbeeld voor al Gods knechten en ambtsdragers. Nooit mag de gemeente de gedachte krijgen dat alle hoorders eigenlijk wel op de goede weg zijn. De separatie zal altijd in de prediking moeten doorklinken.

Jezus spreekt hier tot dezelfde personen als in het eerste gedeelte van de Bergrede. In de zaligsprekingen heeft hij hen benoemd: Armen van geest, zachtmoedigen, reinen van hart. In het bijzonder heeft Hij zo Zijn discipelen aangesproken (zie Luk. 6:20). Zij zullen de opdracht krijgen om

het Evangelie te verkondigen. Daarvoor moeten ze zelf ook smakelijk zout zijn. De levenswandel van Gods knechten moet de boodschap die zij brengen onderstrepen en niet tegenspreken of ontkrachten.

Het is dus in het bijzonder een ambtelijke les die de Heere in onze tekst voorhoudt. Maar vanzelf heeft Zijn vermaning ook een bredere toepassing.

De hele schare wordt een spiegel voorgehouden. God eist van eenieder Zijn beeld terug. Het klinkt tot alle kerkgangers: 'Zijt heilig, want Ik ben heilig.' Niemand heeft het recht onbekeerd te zijn. Niemand mag een werelds leven leiden. Niemand mag smakeloos zout zijn.

In het bijzonder onderwijst Christus met het beeld van het zout dus Zijn kinderen. Zij zijn het zout der aarde, zo zegt Hij. De Heere zegt niet: Gij moet het zout der aarde zijn, dus zorg ervoor dat u zout wordt. Hij wijst op het grote wonder dat in hun leven is gebeurd. Door het wederbarende werk van de Heilige Geest worden Adamskinderen tot het zout der aarde. Gods Geest schonk leven waar de dood heerste, licht waar de duisternis heerste. Dat Goddelijke wonder blijft niet zonder vrucht. 'Wat een lust was, wordt een last; wat een last was wordt een lust.' Het is een uitspraak van vroeger, maar de waarheid van deze uitspraak blijft dezelfde. Aan de vrucht wordt de boom gekend.

Jezus gebruikt het beeld van het zout. Zout geeft smaak aan voedsel. Zout weert ook het bederf. Denk maar aan het gepekeld vlees dat de Oost-Indiëvaarders in de schepen meenam. Het zout moet vanzelf wel in aanraking komen met de groente en het vlees. Een pot met zout op het aanrecht geeft geen smaak aan het eten.

Wel, zo noemt Christus Zijn kinderen het zout der aarde. Dit zout is hard nodig als een middel om het bederf te weren en om smaak te geven aan deze wereld. Brengt God in de dagen van Noach het zout der aarde in de ark, dan komt de wereld buiten de ark om.

Inhoud

- 1 Zout der aarde
- 2 Je suis Charlie
- 3 Meelezen in Het Schatboek (4)
- 4 Commentaar: Christenvervolging
- 5 Even maar...
- 6 Schuld en vergeving (2)
- 7 De Godvruchtige Avondmaalganger (3)
- 8 Van Overzee: Een groot verlies
- 10 In goede Orde
- 11 Schreeuw om Leven
- 12 Een oase in de woestijn...
- 13 Boekaankondigingen
- 14 Boeknieuws
- 15 Kerknieuws
- 16 Berichten
- 16 Kerkdiensten

Haalt God het zout uit Sodom weg, dan ontkomt Lot, maar Sodom wordt omgekeerd. Hoe anders kijkt God dan dat de mensen kijken. Voor het oog van de wereld zijn wetenschappers, topeconomen en vooraanstaande politici belangrijk. Voor God zijn Zijn kinderen het zout der aarde. Zij worden wel de kurken genoemd waarop de wereld drijft.

Van hoeveel waarde zijn Gods kinderen voor een kerk, voor een familie of een school of bedrijf. Liggen er van zulke zoutkorrels in uw familie? Hebt u een biddende moeder of opa? Wees er zuinig op! Is er zout in een klaslokaal door een Godvrezende leerkracht of leerling? Waardeer het!

Zout werkt niet opvallend. Christus zegt niet: Gij zijt als een lawine die neerstort vanaf de Hermon of als een storm op zee. Over de Knecht des Vaders profeteerde Jesaja: 'Hij zal niet schreeuwen, noch Zijn stem verheffen' (Jes. 42:2). Als een zondaar de levenssappen uit Christus ontvangt, zal de vrucht niet uitblijven, maar laten we het niet zoeken in het opzienbarende. Hoe was Jozef als zout in het huis van Potifar? Door getrouw zijn werk te doen. Hoe waren Daniël en zijn vrienden zout in Babel? Ze aten niet van de spijs van de koning. Hoe waren Paulus en Silas zout in de gevangenis van Filippi? Ze zongen Gode lofzangen. Hoe is de onbekende vrouw uit 1 Petrus 3 zout voor haar man? Haar levensopenbaring wordt eenvoudig. Ze pronkt zich niet meer op, maar heeft een ander sieraad gekregen, namelijk een zachtmoedige en stille geest die kostelijk is voor God. Gij zijt het zout der aarde. Jezus voegt hier een ingrijpende vermaning aan toe. Deze waarschuwing maakt zelfs het grootste deel van de tekst uit: 'Indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buitengeworpen en van de mensen vertreden te worden.'

De Heere gebruikt het beeld van het zout aan de oevers van de Dode Zee. Door de aanhoudende brandende zon in combinatie met de invloed van de lucht, verliest dit zout geleidelijk zijn kracht. Het had de smaak van zuiver zout, het lijkt nog altijd zout, maar het is het niet meer. Wat is de waarde nog van zulk zouteloos zout? Zo'n stuk 'zout' gooi je boos op straat. Waardeloos! Mensenvoeten lopen achteloos over het 'zout' heen. Het wordt vertrapt. Wat een diepingrijpend oordeel! Als ons leven op zout lijkt en het is het niet, dan is het nut-

teloos geworden.

Een vloekende reformatorische jongere in de schoolbus doet nog meer kwaad dan een vloekende wereldling. Een frauderende christelijke ondernemer doet meer kwaad dan een onchristelijke collega die hetzelfde doet. Als wereldse mensen elkaar niet aankijken, is dat erg, maar als kerkmensen hun hoofd voor een ander omdraaien, is dat veel erger. Een onvruchtbare vijgenboom is erger dan een onvruchtbare steen.

Wat zal het einde zijn? Niet alleen door de mensen vertreden te worden, maar eeuwig door God. 'Gij zult hen verpletteren met een ijzeren scepter', zo klinkt het oordeel in Psalm 2:9. O, neem dit toch ernstig, want het is waar. Denk niet dat het wel mee zal vallen, want Gods eeuwige toorn valt niet mee.

Nog erger wordt het als van ons verwacht mag worden dat we zout zijn, maar we blijken het niet te zijn. Als we ons uitgeven voor een kind van God en aan het Avondmaal gaan, maar in ons wereldse leven is het zout van de Godsvreze niet te vinden, dan is dat zeer schadelijk. Hoe verdrietig is het ook als Gods kind de eerste liefde heeft verlaten. Hoe erg als het tere leven weg gaat en de wereld weer zoveel

terrein wint in het leven. Hoe velen van Gods kinderen moeten zichzelf niet aanklagen? Zijn we nog altijd te goed om vertreden te worden? Of, leerden we de schuld eigenen en het oordeel aanvaarden?

Dat zal uit de vrucht blijken. Dan wordt Christus noodzakelijk, tot verzoening van alle zouteloosheid en tot reiniging van het leven. Alleen in de geloofsvereniging met Christus zal het leven weer smakelijk worden.

Hoe nodig is deze ontdekkende preek van de Heere Jezus, opdat we niet langer een geestelijke stand ophouden, maar eerlijk worden voor God. In die weg zal het een wonder worden dat er bij God een eeuwig zoen- en zoutverbond is, dat vastgemaakt is in de dood van de Testamentmaker. Hij werd buitengeworpen en van de mensen vertreden. Ja, Hij werd als Borg en Middelaar van God verlaten, hoewel Hij hét Zout der aarde was. Welk een onbevattelijke liefde deed Hem zo diep buigen, opdat in deze weg vervuld zou worden: 'Door Zijn striemen is ons genezing geworden.' Dat is een volkomen genezing van het zouteloze bestaan, opdat eenmaal God alles zal zijn in allen.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Je suis Charlie

Eigenlijk durf ik deze woorden haast niet aan het papier toe te vertrouwen. Zomaar ineens wordt zo'n waanzinnig zinnetje wereldwijd bekend. Een hele volksmassa loopt er achteraan. Als we dit zinnetje twee weken geleden hadden gelezen of waren tegengekomen, hadden we er geen moment bij stilgestaan. Nu werd het voor mij de aanleiding voor een dooptoespraak enkele dagen later. Waar een puur seculiere uitspraak al niet toe kan leiden.

Maar bij de bediening van de Heilige Doop ging het niet over Charlie. Wel over wat het betekent als je je ergens bijvoegt, of als je ergens of bij iemand hoort. Het merk- en veldteken krijgt te dragen. Ik weet het, de vergelijking

is geen vergelijking, maar toch trekken we een parallel.

Waar de massahysterie hoogtij viert en de aandacht via een stille tocht of een luidruchtige demonstratie naar zich toetrekt, komt het mij voor dat gedoopte jongeren én ouderen maar beroerd weinig van zich laten horen. Wat zijn we bang om voor deze dingen uit te komen. Wat zijn we bevreesd om onze geloofsovertuigingen uit te dragen. Gelukkig zijn er uitzonderingen. Misschien komt er overigens na het gebeuren in Parijs daar nu wel verandering in.

Het viel mij op hoe snel de media koortsachtig proberen om de schade voor 'echte'(!) moslims te beperken! Per slot van rekening was dit 'niet islam' wat er gebeurde in Parijs. Het

respect voor deze godsdienst van vrede en barmhartigheid neemt naar aanleiding van de bloedige aanslagen in Parijs dan ook hand over hand toe. Wat is de wereld plotseling menslievend en verdraagzaam!

**'Ik ben des HEEREN'.
Hetzij dat wij leven, hetzij
dat wij sterven. Dat ligt
vaster dan de gunst en
goedkeuring van mensen.**

Het is te hopen dat het verachte orthodoxe christendom in Nederland hier ook een graantje van meepikt. Die sympathie zou ons toch weldadig aandoen? Maar we kunnen ook wel zonder. 'Maar zo niet, u zij bekend o koning!' - zo antwoordden Daniëls vrienden koning Nebukadnézar bescijst - 'dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden'. Zij mochten door het geloof beoefenen: 'Ik ben des HEEREN'. Hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven. Dat ligt vaster dan de gunst en goedkeuring van mensen.

Dordrecht, ds. H. Hofman

Waar de massahysterie hoogtij viert en de aandacht via een stille tocht of een luidruchtige demonstratie naar zich toetrekt, komt het mij voor dat gedoopte jongeren én ouderen maar beroerd weinig van zich laten horen.

MEELEZEN IN HET SCHATBOEK

Nodig te kennen (3)

4

De kennis van de dankbaarheid is nodig

A. Want God wil de verlossing alleen verlenen aan degenen die Hem daarvoor dankbaarheid bewijzen. In hen alleen verkrijgt Hij het doel waartoe Hij ons geschapen en verlost heeft, namelijk dat wij Hem zouden prijzen en grootmaken. Dat is onze dankbaarheid. Dit is dus het voornaamste oogmerk en doel van de verlossing.

- 'Hiertoe is de Zone Gods geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou' (1 Joh. 3:8).
- 'Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde; Die ons tevoren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelven, naar het welbehagen van Zijn wil; tot prijs der heerlijkheid Zijner genade' (Éf. 1:4-6).

B. Opdat wij dankbaarheid kunnen bewijzen, en wel een zodanige dankbaarheid die God behaagt.

God wil niet dat wij Hem anders dankbaar zijn dan Hij in Zijn Woord voorgeschreven heeft. Daarom moet de ware dankbaarheid niet uit ons brein bedacht, maar uit Gods Woord geleerd worden. [Opdat ons niet voorgeworpen zal worden wat God eertijds de Joden en Christus de farizeeën verweten heeft: 'Wanneer gijlieden voor Mijn aangezicht komt te verschijnen, wie heeft zulks van uw hand geëist, dat gij Mijn voorhoven betreden zoudt?' (Jes. 1:12). Evenzo: 'Doch tevergeefs eren zij Mij, lerende leringen die geboden van mensen zijn' (Matth. 15:9; Jes. 29:13). FH]

C. Opdat wij weten dat de plichten die wij aan God en de mensen bewijzen, geen verdiensten zijn, maar alleen het betonen van onze dankbaarheid. Want als wij ergens voor danken, erkennen we daarmee tegelijk dat het niet verdiend is.

D. Opdat het geloof en de troost door de dankbaarheid in ons bevestigd worden, of: opdat wij door de dankbaarheid verzekerd zijn van de verlossing, zoals we zeker zijn van de oorzaak, wanneer we zien op het gevolg. Zij die dankbaarheid bewijzen, erkennen en belijden metterdaad dat zij verzekerd zijn het goed ontvangen te hebben.

De ware dankbaarheid wordt in het algemeen uit het Evangelie geleerd, want het Evangelie eist geloof en bekering van degenen die zalig zullen worden: 'De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods nabijgekomen; bekeert u en geloof het Evangelie' (Mark. 1:15).

Ze wordt echter in het bijzonder uit de wet geleerd, want de wet wijst duidelijk aan welke werken en hoedanige gehoorzaamheid God behagen.

Uit: HET SCHATBOEK, Z. Ursinus, deel 1; Gebr. Koster, Barneveld 2013

Christenvervolging

De druk op christenen neemt wereldwijd toe. Dat blijkt uit de begin januari gepubliceerde Ranglijst Christenvervolging 2015 van Open Doors. In het Reformatorisch Dagblad van 7 januari werd daar aandacht aan besteed. Een opmerking daarin van ds. R. van der Spoel bleef bij mij hangen. Toen hij op de vraag wat voor vervolgingen hij had meegemaakt, moest zeggen dat hij nog nooit vervolgd was, omdat hij mag leven in een vrij land, kreeg hij ten antwoord: "Dan gaan we God daarvoor danken, dat er ook nog christenen zijn die in vrijheid leven, maar we gaan ook voor jullie bidden, dat jullie toch staande mogen blijven, te midden van zoveel vrijheid."

We weten allemaal wel dat de situatie voor christenen in Noord-Korea verschrikkelijk is. Ook weten we wel voorbeelden te noemen uit andere landen. Zeker nu we elke dag horen van de uitzichtloze positie van christenen in sommige landen in het Midden-Oosten door de oprukkende Is-

lamitische Staat en ander geweld dat zich daar voordoet.

Door de aandacht die de media geven aan deze landen, raakt het al snel wat buiten beeld dat ook in Latijns-Amerika, Afrika en Azië in 2014 sprake was van een duidelijke verslechtering ten opzichte van 2013. Tegelijkertijd horen we van soms spectaculaire toenames van het aantal christenen in landen als China en Zuid-Korea.

Verdrukking

Wij mogen leven in een vrij land. Dat is nog steeds zo, ook al worden we opgeschrikt door gebeurtenissen als in Parijs, waar in de naam van Allah mensen koelbloedig zijn neergeschoten. De oprukkende fundamentalistische islam tast de grenzen van de vrijheid in onze democratische samenleving aan. Hoewel dat snel kan veranderen, toch is van vervolging geen sprake. We moeten ook vervolging en verdrukking niet vereenzelvigen.

Verdrukking is verbonden aan het christen-zijn. De Heere Jezus heeft

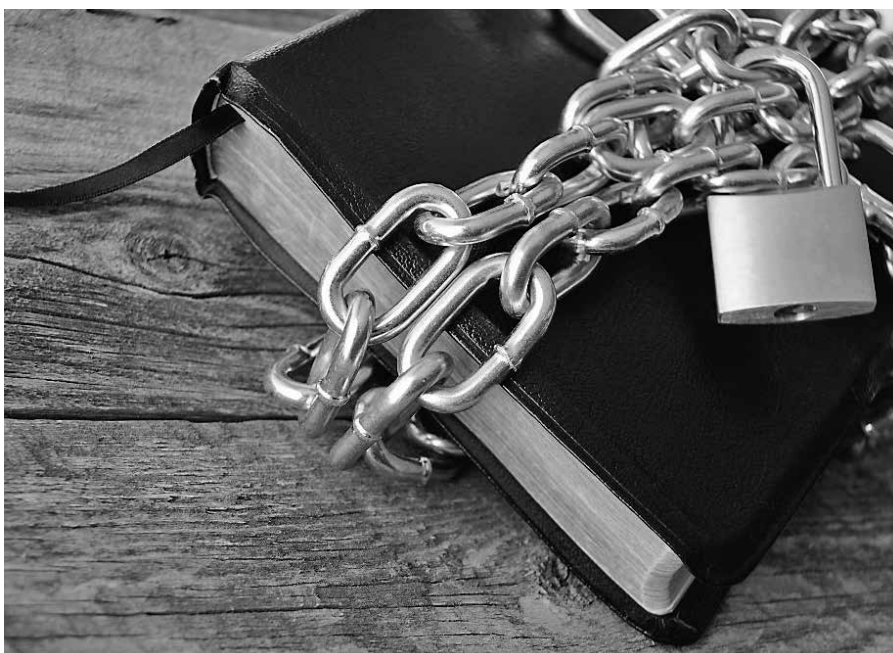
gezegd tegen Zijn discipelen: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen' (Joh. 16:33). Op vele andere plaatsen worden Gods kinderen erop gewezen dat de reis door dit leven niet een kalme reis is, maar dat zij de voetstappen van Christus moeten leren drukken. In dat opzicht kunnen we in ons land zelfs op dit moment nog niet spreken van echte verdrukking. De kerk wordt wel steeds verder naar de rand van de samenleving gedrongen, maar echt verdrukt worden is nog wat anders.

Als je in de gevangenis terecht komt, gemarteld wordt? Zouden wij dan staande blijven en zelfs bidden voor het land dat ons het liefst zou uitspuwen en voor een overheid, die ons te vuur en te zwaard vervolgt?

De toenemende secularisatie doet wel de vrees ontstaan dat ook in onze West-Europese beschaving, die haar wortels juist heeft in het christelijk geloof, verdrukking niet denkbeeldig is in de toekomst. Er zijn tekenen die daarop wijzen. Want verdrukking kan op allerlei wijze gestalte krijgen. Het kan variëren van het niet kunnen participeren in bepaalde sectoren van de samenleving (denk aan zondagsarbeid) tot bespotting en verhindering om de godsdienstplichten te vervullen (niet kunnen bidden voor het eten). Verdrukking kan overgaan in vervolging. Het is een glijdende schaal.

Vervolging

Waar we echter niet kunnen spreken van verdrukking, is er zeker geen sprake van vervolging in ons land. Dat mag ook wel opgemerkt worden, want ook vervolging behoort bij het christen-zijn. We hoeven daar natuurlijk niet naar te staan, maar het behoort er wel bij. De apostel Paulus schrijft aan Timothéüs: 'En ook allen die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden' (2 Tim. 3:12). We mogen daaruit echter niet de conclusie trekken dat het omgekeerde ook waar is. Niet allen die vervolgd worden zijn godzalige mensen.

Verdrukking is verbonden aan het christen-zijn. De Heere Jezus heeft gezegd tegen Zijn discipelen: 'In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen'

Voorzichtig zou de vraag kunnen worden gesteld of het ontbreken van verdrukking en vervolging niet mede de oorzaak is van het leeglopen van de kerken in Nederland. Want als je geloof geen prijs kost, kan het ook niet veel waard zijn. Iets wat niets kost, is ook niets waard. Zo denken vervolgd christenen erover. Want als je in landen met vervolging Jezus volgt, gaat wel je hele leven op de kop.

Ik ervoer dat in Israël, waar een ex-moslim bedreigd werd met de dood door zijn eigen familie, omdat hij was overgegaan tot het christelijk geloof. Toch had hij er deze prijs voor over. De kerk groeit juist in de verdrukking en vervolging. Dat is gebleken tijdens de Reformatie, tijdens de Afscheiding en bij eerdere pogingen van de vorst

der duisternis om de kerk uit te roeien. De Koning van de kerk staat echter voor Zijn eigen werk in.

Staande blijven

We mogen onszelf wel afvragen of en hoe wij staande zouden blijven als wij vervolgd zouden worden? Als alles je wordt afgenomen. Als je gewone leventje met je familie, je huis, je geld, je comfort, je auto, van de ene dag op de andere van je wordt afgenomen en je niets meer over hebt dan de kleren die je draagt? Als je in de gevangenis terecht komt, gemarteld wordt? Zouden wij dan staande blijven en zelfs bidden voor het land dat ons het liefst zou uitspuwen en voor een overheid, die ons te vuur en te zwaard vervolgt? Zou ik dan kunnen zeggen, zoals die

man zei die alles was afgepakt wat hij had: 'Ik heb wel Jezus overgehouden? Die kunnen ze me niet afpakken'. Dan komt het erop aan of het voor ons ook mag gelden wat de Heere Jezus in de Bergrede heeft gezegd: 'Zalig zijn die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hunner is het Koninkrijk der hemelen. Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en ligende alle kwaad tegen u spreken, om Mijnentwil. Verblijdt en verheugt u, want uw loon is groot in de hemelen; want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die voor u geweest zijn'.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

Even maar...

Rustdag (2)

Nadat we vorige week zes aspecten uit de letterlijke woorden van het vierde gebod naar voren haalden, nu iets over de uitleg door onze belijdenis. Worden door God Zelf, woord voor woord uitgesproken en opgeschreven. Woorden voor de kerk der eeuwen, uitgelegd door de kerk der eeuwen. U weet misschien wel, dat onze Dordtse vaders in het Besluit op de Leerregels nadrukkelijk erop gewezen hebben de leer der kerk te onderbouwen vanuit de belijdenis en dat ze waarschuwden tegen een citatenoorlog: 'hier en daar uit samengeraapt'. Dat geldt zeker ook de uitleg van Gods gebod.

De toonzetting van de HC-uitleg in antwoord 103 is geheel in overeenstemming met de toonzetting van het letterlijke gebod: 'gedenk' en niet 'gij zult (niet)'. De uitleg is dus positief van inhoud: zó is het Gods bedoeling. Geen lange lijst van wat *niet* mag, want daar is geen einde van. Alleen maar wat *wel* bedoeld wordt. Met de duidelijke spits: wat hier niet mee overeenkomt, is kwaad, droeve schending van Gods dag. Bij de uitleg van het vierde gebod in onze HC valt vervolgens de typerende inzet op: 'eerstelijk

dat de kerkdienst, of het predikambt, en de scholen onderhouden worden'. De eerste voorwaarde voor de heiliging van de dag des Heeren is naar Gods wil: het ambt der onderwijzing. Met name op deze rustdag moet de gemeente namelijk onderwijs in de Schriften ontvangen. De toerusting tot deze ambtelijke onderwijzing is daarmee dus ook een noodzakelijke voorwaarde voor de rustdag. De sabbatsrust is onlosmakelijk verbonden aan de Woordbediening. De dag wordt geheiligd door de Woordbediening. Alles moet wijken voor de Woordbediening. Heel de eredienst moet in het teken van de Woordbediening staan. Vandaar deze opmerkelijke inzet bij de uitleg van ons Troostboek.

Iets anders wat opvalt, zijn de tekstverwijzingen. Hebt u er wel eens op gelet, dat de verwijsteksten bijna allemaal uit het Nieuwe Testament komen? Twaalf van de 15 uit het NT en drie uit het OT. Soms heeft men het gevoel dat de heiliging van Gods dag een oudtestamentische zaak zou zijn. Dat is hiermee dan duidelijk weerlegd. De rustdag voor de kerk van het Nieuwe Testament, wordt verklaard in het licht van het NT.

Als laatste gaan we dit keer naar de uitleg van de Westminster Catechismus*). In de Grote Catechismus vraag 115-121 gaat het over het vierde gebod. In het algemeen is deze catechismus uitvoeriger over de geboden en vermeldt deze (nog) meer bewijsteksten. Zeer nuttig om er kennis van nemen! Daar wordt o.a. gevraagd: 'hoe moet de dag des Heeren geheiligd worden? (117) Waarom wordt het bevel om de sabbat te houden in het bijzonder gericht aan hoofden van de gezinnen en ander leidinggevenden? (118) Welke zonden worden verboden in het vierde gebod? (119) Welke beweegredenen zijn aan het vierde gebod toegevoegd om het meer kracht bij te zetten? (120) Waarom is het woord 'gedenk' aan het begin van het gebod geplaatst? (121)

Mag ik de antwoorden 'even' aan uw overdenking overlaten?

v. A.

*) zie de pas bij *De Banier* verschenen vertaling onder de titel 'Gewogen woorden' van Thera Tanis-Baars, ingeleid door haar vader prof. A. Baars, bladzijde 148-151.

Schuld en vergeving

Het wonder van de schuldvergeving

Schuldvergeving: een onmogelijke mogelijkheid

Hoe kan God een schuldige zondaar de schuld vergeven? Deze onmogelijke mogelijkheid heeft God van Zijn kant mogelijk gemaakt. Daarvoor moest Hij Zijn Zoon naar deze aarde doen komen. God heeft er weer voor gezorgd dat er vergeving mogelijk is door verzoening.

God heeft van Zijn Zoon de dood moeten eisen opdat Hij in en door Christus weer genade en vergeving kan wegschenken.

De discipelen vroegen in Lukas 18:26: 'Wie kan dan zalig worden?' De Heere Jezus bevestigde de onmogelijkheid van de kant van de mens, maar tegelijkertijd kon Hij zeggen dat het nog mogelijk is van Gods kant. Hij stond daar als Sions Borg en Middelaar in de menselijke natuur. Daarom kon Hij zeggen: 'De dingen die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God' (Luk. 18:27).

Dat er in Christus weer vergeving bij God mogelijk is, is een rijk Evangelie. Zo heeft God van Zijn kant het weer mogelijk gemaakt dat, met handhaving van Zijn rechtvaardigheid, Hij toch een schuldige zondaar vergeving kan schenken. Dit is een wonder, maar wordt ook als een wonder beleefd.

Doorleving van de onmogelijkheid

Van de kant van de mens wordt ook

waar: "Vergeven, dat gaat zomaar niet". De echte vergeving wordt ontvangen in de weg van een verbroken en verslagen hart. Dan wordt de worsteling doorleefd van Zondag 4. In deze Zondag horen we in de vragen 9, 10 en 11 de tekening van deze worsteling.

We volstaan hier met het noemen van de drie vragen. In vraag 9 wordt doorleefd: 'Doet dan God de mens niet onrecht, dat Hij van hem eist wat hij niet doen kan?' Doorleving van schuld leert ook vraag 10 verstaan: 'Wil God zulke ongehoorzaamheid en afval ongestraft laten?' De zondaar voelt dat God niet van Zijn recht afkan.

Als laatste komt vraag 11: 'Is dan God ook niet barmhartig?'. En dan luidt het antwoord kort: 'God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig'. Als dan al die drie vluchtwegen worden afgesneden, komt een zondaar terecht in de doorleving van de onmogelijkheid van zijn kant en hij wordt het daarmee eens.

Tegelijkertijd kan hij God niet loslaten. Daarom volgt in Zondag 5, vraag 12: 'Aangezien wij dan naar het rechtvaardig oordeel Gods tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben, is er enig middel waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?'

In deze onmogelijkheid gaat de zondaar vragen naar een mogelijkheid van Gods kant. Zo leidt de Heilige Geest een zondaar, als Hij gaat brengen tot Christus en leren hoe er

schuldvergeving mogelijk is in Hem. En als deze mogelijkheid werkelijkheid wordt, horen we dezelfde zondaar in Zondag 7 getuigen: 'Niet alleen anderen maar ook mij!'

Dezelfde Geest, Die overtuigt van de onmogelijkheid, gaat ook het wonder bekendmaken de mogelijkheid bij God vandaan.

Geheim achter de vergeving

Het geheim achter de vergeving van de zonden is de verzoening door en met God. Heel de offerdienst in het Oude Testament wijst heen naar de verzoening. Het Hebreeuwse woord voor verzoening is "kipper", dat letterlijk "bedekken" betekent.

Verzoening betekent: schuld uitdelgen, uitwissen. Dat doet de Heere op grond van het bloed. Verzoening betekent ook: herstel van de verstoorde verhouding, wegnemen van de vijandschap.

Deze twee aspecten zijn nauw met elkaar verbonden. Beide aspecten van de verzoening komen samen in het offer van Christus aan het kruis.

En als nu de verzoening in Christus door het geloof mag worden ontvangen, dan is dat zo'n grote zaak dat dit het verdere leven gaat stempelen, ook in onze verhouding tot de naaste.

Niet in eigen kracht, maar als vrucht van de Heilige Geest.

Vrucht van ontvangen vergeving

De vrucht die vergevende genade meebrengt, kan ik niet teerder en mooier verwoorden dan dat ons avondmaal-formulier doet in het gebed: 'Verleen ons ook Uw genade dat wij, getroost ons kruis op ons nemende, onszelven verloochenen, onze Heiland belijden, en in alle droefenis met opgeheven hoofd onze Heere Jezus Christus uit de hemel verwachten'.

In het verband van ons onderwerp gaat het vooral om de vrucht van een biddend en zichzelf verloochenend leven. De Heidelbergse Catechismus verwoordt deze vrucht in Zondag 12, antwoord 32: 'En mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere'.

Ook de vijfde bede van het Onze Vader legt het nauwe en onlosmakelijke verband tussen het ontvangen van Gods vergevende genade en het vergeven van de schuld van onze naaste. In de volgende twee artikelen gaan we nader op dit verband in.

(wordt vervolgd)

Rijssen,

ds. A. Schreuder

'De dingen die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God' (Luk. 18:27).

De Godvruchtige Avondmaalganger

In een vorig artikel over het klassieke werk van Petrus Immens hebben we iets gezegd over de eerste twee delen van het boek: het geloof en het verbond der genade. Rest ons het derde deel: het Heilig Avondmaal.

Nabetrachting

Natuurlijk was het Sacrament in de eerste twee delen steeds op de achtergrond aanwezig, maar in de laatste hoofdstukken gaat Immens de lijnen echt toespitsen op de praktijk van het Heilig Avondmaal. Hij spreekt over de voorbereiding, de viering en de nabetrachting.

De voorbereiding en de viering zelf krijgen in de kerk en ook in de literatuur daarover vaak alle nadruk. De nabetrachting of dankzegging lijkt soms wat minder gewichtvol. Maar bij Immens is dat zeker niet het geval. Voor alle onverdiende gaven zijn we immers God dank verschuldigd. Dat geldt in het bijzonder als we deelgenomen hebben aan de viering van het Avondmaal.

Immens zegt dat de erkenning van Zijn liefde moet nopen tot wederliefde en dat geheel onze levenswandel in woorden en daden daarvan moet

getuigen. In feite zegt hij dus dat de nabetrachting of dankzegging niet beperkt mag blijven tot de tweede dienst op de avondmaalszondag, maar gestalte moet krijgen in een dagelijks leven in de vreze des Heeren. Een voortdurende nabetrachting is nodig. Zo worden de gelovigen ook weer voorbereid op een nuttig gebruik van het volgende Avondmaal. Dan is nabetrachting dus tegelijk weer voorbereiding.

Werkelijke zegen

We luisteren even naar Immens zelf: 'Ik moet nu allereerst iets zeggen waardoor u zich moet schamen en waarover u berispt moet worden. Velen van Gods kinderen maken nog wel werk van de voorbereiding tot het Heilig Avondmaal, door hun hart erop voor te bereiden om God te ontmoeten. Ook zijn zij werkzaam op de dag van het Avondmaal zelf, om een goede gesteldheid van het hart te hebben. Maar men doet niet zijn best om godvruchtig nabetrachting te houden. Als het Avondmaal achter de rug is, lijkt het menigmaal genoeg te zijn. U pakt uw werkzaamheden weer op en raakt weer verward in wereldse aangele-

genheden. En zo raakt het hart ongemerkt weer van de Heere verwijderd. U vraagt zich niet elke dag in ernst af: Mijn ziel, weet u wel wat u gedaan hebt en waarom u zich zo plechtig aan de Heere verbonden hebt? Komt dit en dat wel overeen met wat u beleden hebt? Strijdt dat niet tegen uw hernieuwde voornemen om voor God te leven? O, als dat méér zou gebeuren, zou u de werkelijke zegen ervaren van het Avondmaal'.

Gemeenschap

Het boek van Immens is zeer goed ontvangen. Bijzonder veel herdrukken heeft dit werk tot hiertoe gekend en heel vaak is ook verwezen naar deze klassieker. Toch hoorden we hier en daar ook wel kritische geluiden. Professor Baars noemt er twee in zijn inleiding.

Allereerst wordt wel gezegd dat Immens en andere vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie en het piëtisme het Heilig Avondmaal te individualistisch opvatten. Het zou volgens de bezwaarden niet zozeer moeten gaan om de enkeling, maar om de gemeente als lichaam van Christus. In het verlengde van deze opvatting ligt dan ook de zienswijze dat de beproeving van onszelf niet zozeer slaat op het bezit van het persoonlijk geloof of het ontbreken daarvan. Nee, het zou veeleer moeten gaan over de vraag of onze verhouding tot de andere gemeentelieden goed is.

U begrijpt dat met bovenstaande opvatting tekort gedaan wordt aan de persoonlijke doorleving van het 'Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven'. Het genoemde bezwaar is ook niet steekhoudend, als we erop zien dat de vertegenwoordigers van de Nadere Reformatie en van het piëtisme ook uitdrukkelijk aandacht hebben voor het Avondmaal als beoefening van de onderlinge liefde van de gelovigen en de gemeenschap der heiligen. Niet in de laatste plaats getuigt daarvan ook het Formulier.

Kenmerken

Een tweede bezwaar richt zich op het feit dat Immens zich te veel zou concentreren op de persoonlijke beleving van de avondmaalganger en de kenmerken die hij of zij 'moet' bezitten. Ook dit bezwaar kunnen we niet overnemen.

Prof. A. Baars schrijft: 'Het is naar mijn overtuiging volstrekt Bijbels om te spreken over kenmerken van het geloof en om aan de hand daarvan

Een voortdurende nabetrachting is nodig. Zo worden de gelovigen ook weer voorbereid op een nuttig gebruik van het volgende Avondmaal.

te beproeven of men in het geloof is'. Vervolgens haalt hij professor G. Wise aan, die zei dat de kenmerken van het geloof zoekende zondaren willen opwekken en aanmoedigen om het heil alleen in Christus te zoeken. Als het goed is, worden alle kenmerken uiteindelijk 'opgerold tot een zodanige geloofsvereniging met Christus, dat het worden zou: ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord'.

Slot

Naast bovengenoemde bezwaren ten aanzien van het boek van Immens wordt ook nog weleens de vraag opgeworpen of hij in zijn nodigheden tot het gebruik van het Heilig Avondmaal niet wat te ruim is. Inderdaad kan Immens ruim zijn, maar we moeten wel bedenken dat hij dan spreekt tot de ware gelovigen. En in het bijzonder ook tot bemoediging van de ware kleingelovigen.

Met het gebruik van willekeurige citaten moeten we altijd heel voorzichtig zijn. Dat heeft al heel wat misvattingen veroorzaakt. Als we echter het (gehele) boek van Immens goed lezen, zullen we de conclusie mogen trekken dat hij niet buiten het enige Fundament gebouwd heeft. Steeds weer wordt in zijn schrijven naar Christus verwezen als de enige grondslag. En daarom kunnen we ook van harte instemmen met wat prof. Baars

schrijft aan het einde van zijn inleiding: 'Terwijl heel wat geschriften over het Avondmaal in de loop der eeuwen slechts eendagsvliegen blijken te zijn, blijft het werk van Immens van grote pastoraal-geestelijke betekenis. Deze fraaie hertaling maakt het boek opnieuw toegankelijk voor lezers in de eenentwintigste eeuw. Neem en lees!'

N.a.v. "De Godvruchtige Avondmaalganger", Petrus Immens; hertaald door C. Bregman; uitg. De Banier, Apeldoorn, 2014; ISBN 978 90 336 09954; 478 blz.; € 24,95.

(slot)

Leerdam,

ds. J. Schipper

Over deze nieuwe uitgave van *De Godvruchtige Avondmaalganger* kan ook een cursus gevolgd worden, verdeeld over 14 lessen. Duur van de cursus is 16 maanden. Informatie (ook over andere boeken van oudvaders) is te verkrijgen bij: Cursussen Oudvaders, Reijerskoop 251, 2771 BK Boskoop (www.Cursussenoudvaders.nl).

VAN OVERZEE

Een groot verlies

In de laatste dagen van het oude jaar kregen we bericht dat onze onvergetelijke vriend en broeder Barney Sweetman ons ontvallen was. Het zal geen gewoonte zijn van overzeese ambtsdragers een ter gedachtenis te schrijven voor ons kerkelijk weekblad. Misschien mogen we voor dit overlijden een uitzondering maken. Niet omdat hij zo'n uitzonderlijk kind van God was. Hij was een mensenkind van gelijke bewegingen als anderen. Echter wel iemand die alleen uit vrije genade zalig gewor-

den is. Maar misschien mag er toch iets doorgegeven worden van wat de Heere gedaan heeft en van wat Hij nog doet. Ook in onze donkere tijd, waarin er zo weinig gehoord wordt van wat tot jaloersheid strekken kan.

Flakkee

Zoeteman was de oorspronkelijke naam, waarmee zijn grootvader van Flakkee naar 'de nieuwe wereld' overgekomen was. Een man die wist waar de Heere hem te sterk geworden was en een onverschillige wegloper aan

Zijn voeten had gebracht.

Ook diens zoon, de vader van Barney dus, was een gekende van de Heere. Over hem hebben we weleens geschreven, nu al weer jaren geleden. Hij werd thuisgehaald op de dag dat zijn zoon, Barney, op reis zou gaan om de begrafenis van Gods oude knecht in Grand Rapids aan wie hij zich zo nauw verbonden wist, in 1984, bij te wonen.

Zoon Barney heeft me vaak over zijn vader verteld. Iemand die wars was van opgelegde vroomheid, maar die een nabij leven met de Heere had.

Ook Barney had niet naar God gevraagd. Hij trouwde met een meisje uit de Gereformeerde Kerk (hier de Christian Reformed Church genoemd) en ging aanvankelijk met haar mee. De Heere heeft hem na een paar jaar niet alleen uit een bedrieglijke godsdienst gehaald, maar ook aan zijn eigen bedrieglijke hart ontdekt. Hij bleef geen vreemde van het genadeleven dat zo vrij, maar ook zo rijk verheerlijkt was in zijn voorgeslacht. Toen we in 1988 vanuit St. Catharines naar Franklin Lakes in New Jersey verhuisden, zat hij daar al weer vele jaren in de kerkenraad. Vaak gingen we samen op bezoek in ziekenhuizen of in de woningen. De band die er gelegd werd dateert uit die tijd.

Veel hebben we met hem meegeemaakt. De ziekte, het sterven, de begrafenis van zijn lieve vrouw die hij zo ontzaglijk miste. Trina was na veel strijd op haar ziekbed tot ruimte gekomen. De bedelares stierf en we hebben haar met opening begraven. Samen hebben we ook de spanningen meegemaakt die er in het kerkelijk leven kwamen, die in 1993 tot een scheuring in het kerkverband hebben geleid. Het heeft hem - man des vredes die hij ten diepste was - veel gedaan. Hoewel hij helder was in zijn staan voor de oude schriftuurlijk-bevindelijke waarheid. Zelf had hij het gevaar zo duidelijk gezien van een godsdienst waarin de mens erbij gezet wordt zonder er ooit eens buiten gezet te zijn, zonder waarachtige bekering. Daarom was hij zo bevreesd voor een godsdienst waarin de mens wordt opgebouwd in deugden en plichten.

Afscheid

Toen we in 1996 een beroep uit Grand Rapids kregen, was hij er zeer ontsteld over. Hij belde me en zei: Ik hoop toch niet dat u dat beroep moet aannemen, want toen ik Trina moest missen, heb ik de helft van mijn leven verloren en

als u gaat verlies ik weer een groot stuk ervan. Toch moest ik gaan: 'Ik zal Zijn heefft me tot u gezonden'. Hij, de onveranderlijke God van het verbond, zou - ondanks dit afscheid - ook voor Barney zorgen.

Hij gaf hem een tweede vrouw die met toewijding voor hem gezorgd heeft. Ook de gemeente mocht na verscheidene jaren van herderloosheid weer een eigen herder en leraar ontvangen in broeder Den Hoed, die Franklin Lakes op hoge leeftijd nog steeds mag dienen.

Spreek maar goed van Jezus, verhoog Zijn Naam. Daar hebben we wel de bediening van de Heilige Geest voor nodig. Anders zijn we wel zo dwaas en hoogmoedig dat we meer bekommerd zijn om onze naam.

Na het afscheid ontmoetten we elkaar toch van tijd tot tijd, ook op synodes en curatoriumvergaderingen. Ook als we in New Jersey nog eens mochten voorgaan. Een maand geleden was hij er nog toen we er een kleinkind mochten dopen. Het was de laatste ontmoeting.

Toch belde hij nogal eens deze laatste weken. En het was alsof hij voelde dat de tijd kort was. Zijn eens zo sterke lichaam werd afgebroken. Hij verlangde zo naar huis. Meer en meer werd hij losgemaakt van alles hier beneden. Afgelopen zaterdag kregen we bericht dat het niet lang meer leek te duren. We hebben elkaar nog gesproken, al kon ik zijn fluisteren bijna niet meer verstaan. Maar dit wel: 'Dag en nacht de nabijheid van de Heere'. Zo is het gebleven. De vijand die hem zo vaak benauwd en aangevallen had, kon er niet meer bij. Want wat heeft die hem tijdens zijn leven vaak fel bestreden. Hij mocht de overzijde van de Jordaan zien waar hij door moest gaan. En hij verlangde, met heimwee, naar de Middelaar Die hem met Zijn dierbaar bloed gekocht had.

Zijn wens verkregen

Maandagmorgen hebben we nog een paar woorden tegen hem mogen zeggen. Verstaan konden we hem toen niet meer. Hij zei echter wel iets. Zijn

dochter, dichtbij zijn bed, verstond het wel: 'Wat een verwaardiging voor u die Naam hoog te mogen houden, die te mogen verhogen'. Dat was zo ongeveer wat hij zei.

Het was als een laatste opdracht. Als of hij zei: Spreek maar goed van Jezus, verhoog Zijn Naam. Daar hebben we wel de bediening van de Heilige Geest voor nodig. Anders zijn we wel zo dwaas en hoogmoedig dat we meer bekommerd zijn om onze naam.

We lezen in Maleáchi 4:2 een kostelijke adventsbelofte. De Zon der gerechtigheid zou opgaan over degenen die Hem vrezen en er zou genezing zijn onder Zijn vleugelen. Dan zullen ze als kalveren, ontslagen van het juk, huppelen van blijdschap.

Daar waren indrukken van in het hart: Dat het vrome volk in God verheugd, huppelen zal van zielenvreugd, daar zij hun wens verkrijgen.

Barney heeft zijn wens verkregen: nooit meer te zondigen en God te mogen grootmaken, in volmaaktheid, en de Koning te aanschouwen in Zijn schoonheid.

Jonge kinderen kwamen gisteren huilend uit school. Hun vriend Barney was niet meer, maar hij is nu zo onuitsprekelijk gelukkig. Zijn laatste woorden waren: Het is vrede.

Onder grote belangstelling vond op zaterdag 27 december de begrafenis plaats. Ds. Den Hoed, zijn predikant, sprak uit Psalm 107:7, en ik had het voorrecht, op verzoek van de familie

met wie we zoveel hebben meege maakt, te spreken op de begraafplaats uit Psalm 37:37. De Heere gaf ruimte om te spreken over Zijn werk in het hart van een arme zondaar. Dat bleef hij, en zo is hij thuisgekomen en zo heeft hij zijn wens verkregen. Hem zij daarvoor alleen de eer.

Er is een grote lege plaats in Franklin Lakes, in het geheel van de gemeenten hier, ook in ons leven. Maar er is een Vriend Die meer aankleeft dan een broeder. En zoals Barney nogal eens zei: Jozef leeft nog. De verhoogde Christus vergeet Zijn ellendig volk niet. Hij Die blank en rood is en de banier draagt boven tienduizend, de dierbare Zaligmaker.

Er is nog plaats onder die banier ook voor onze jeugd. Barney is alleen uit genade zalig geworden. Er was niets in hem te roemen. God kroont Zijn eigen werk.

Hij geeft de wens van allen die Hem vrezen. Wat is nu uw en jullie wens?

Veel droefheid is er hier vanwege het grote verlies. Voor hem is het alleen eeuwige winst.

De Heere geve dat ook dit sterven geheiligd mag worden aan de harten van velen.

Om die droefheid te kennen naar God, Die een onberouwelijke bekeering werkt tot zaligheid. Die zullen God naar de wens van hun hart de eer geven voor wat Hij gedaan heeft.

Grand Rapids,

ds. C. Vogelaar

Er is een grote lege plaats in Franklin Lakes, in het geheel van de gemeenten hier, ook in ons leven. Maar er is een Vriend Die meer aankleeft dan een broeder.

In goede orde

In veel gemeenten zal bij het begin van het nieuwe jaar bevestiging van ambtsdragers plaats gevonden hebben. Mogelijk werd(en) er een of enkele ambtsdrager(s) voor het eerst bevestigd. Anderen werden opnieuw bevestigd.

Er kan veel spanning en worsteling zijn rondom verkiezing, aannemen en bevestiging. Het zijn ook geen geringe zaken. En dat voor het heilig aangezicht des Heeren en te midden van Zijn heilige gemeente. Dan kan de vraag het hart bezetten: wie is tot deze dingen bekwaam? Moge er maar steeds zijn een uitgedreven worden naar de grote Ambtsdrager. Ook bij hen die al langer dienen mogen. Juist waar we eigen bekwaamheden verliezen, mag wel eens ervaren worden dat onze bekwaamheid uit de Heere is. Want Hij Die geroepen heeft, is ook de Getrouwe Die het doen zal. Moge er in de gemeenten gebed zijn voor onze ambtsdragers. Vanwege de grote Ambtsdrager, Die ook Voorbidder is.

Beginnende ambtsdragers

Voor beginnende ambtsdragers is er zoveel wat nieuw is. Afhankelijkheid van de Heere in een persoonlijk biddend leven is ten eerste nodig. En, zo

wijst ons het bevestigingsformulier aan, het ijverig onderzoek van Zijn Woord.

Veel praktische dingen komen op de beginner af. De preses van de kerkenraad of van de diaconie zal hem ongetwijfeld over verschillende zaken inlichten. Verder is het - zeker in de eerste tijd - heel waardevol in de leer te mogen gaan bij een daartoe bekwaame, ervaren ambtsbroeder.

Want veel nieuws dient zich aan. Binnen de gemeente, maar ook in het bredere kerkelijke leven. Want men wordt niet alleen lid van de kerkenraad, maar men krijgt ook met de classis te maken. Ouderlingen worden vaak bij toerbeurt naar de vergaderingen van de classis afgevaardigd. Een nieuwe diaken hoort van het bestaan van bijeenkomsten van diakenen bijvoorbeeld in classisverband.

Van tijd tot tijd worden er bijeenkomsten belegd vanuit de CGO voor toerusting van ambtsdragers. Het is goed, zeker voor beginnende ambtsdragers, om die te bezoeken. Bezinning en toerusting in praktische zin rondom het ambtelijke werk vinden daar plaats. Vaak is er aandacht voor belangrijke punten van de leer, voor pastorale en ook voor kerkordelijke zaken.

Om kennis van te nemen

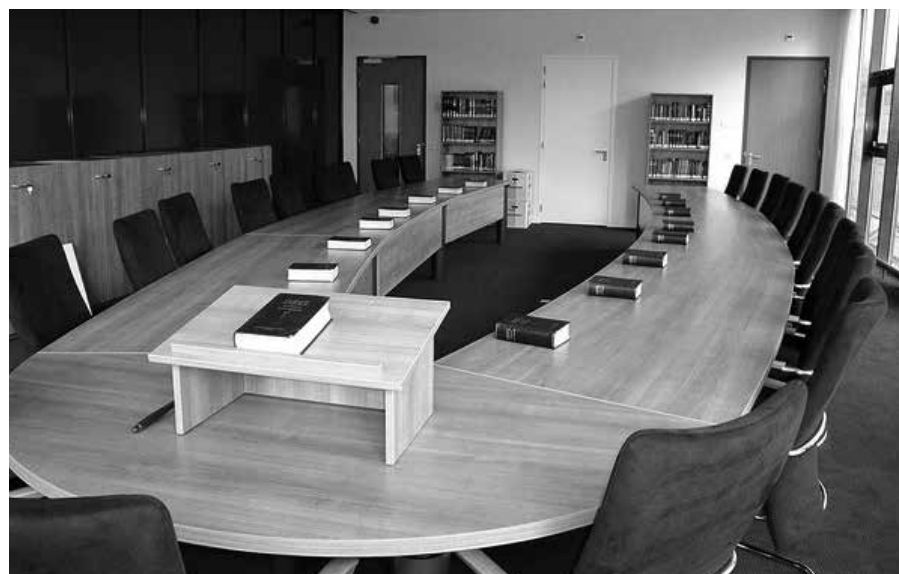
Verder is het in bijzonder voor pas beginnende ambtsdragers belangrijk kennis te nemen van enkele publicaties. Dat geldt overigens ook voor ambtsdragers met ervaring, want "bijblijven" is ook in dezen van belang.

In deze rubriek mag ik wel in het bijzonder wijzen op uitgaven op kerkordelijk terrein. Heel handzaam is het boekje "De Dordtse Kerkorde", een uitgave van het deputaatschap Kerkrecht. Daarin staat de kerkorde, met enkele inleidende artikelen van algemene aard over kerkorde. Bij de artikelen van de DKO staan praktische toelichtingen die uitleg geven over hoe het in de praktijk in ons kerkelijke leven gaat. Verder is belangrijk "In goede orde". Dat is een uitgave van onze generale synode waarin het erover gaat hoe te handelen bij moeilijke zaken als appel en tucht. Deze boekjes zijn verkrijgbaar bij het Kerkelijk Bureau.

Wie zich wat breder wil verdiepen in kerkordelijke zaken kan terecht bij het boek van ds. W. Silfhout, "Gereformeerd kerkrecht in kort bestek". Dit mag wel een standaardwerk genoemd worden. Dit is een uitgave van de onder ons bekende uitgeverij Den Hertog. Voor wie leiding hebben te geven binnen het kerkelijke leven zoals dat er onder ons zijn mag, is dit eigenlijk noodzakelijke stof.

Wat algemener en beknopter is de uitgave van ds. J. Schipper, "Wat zegt de kerkorde?" Zeker als eerste oriëntatie is dit gemakkelijk leesbare boek aanbevelenswaardig. Het kan een goede gedachte zijn dat een kerkenraad aan nieuwkomers (enkele van) deze uitgaven ter hand stelt. Tot toerusting in praktische zin.

De Heere gedenke onze ambtsdragers, zowel degenen die pas begonnen zijn als degenen die al langer dienen. Hij geve door Zijn Geest en genade dat de woorden van de apostel Petrus praktijk mogen zijn: 'Een iegelijk gelijk hij gaven ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve aan de anderen als goede uitdelers der menigerlei genade Gods. Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods; indien iemand dient, die diene als uit kracht die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, Welke toekomt de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen'.

Voor beginnende ambtsdragers is er zo veel wat nieuw is. Afhankelijkheid van de Heere in een persoonlijk biddend leven is ten eerste nodig.

Geldermalsen,

ds. P. Mulder

Schreeuw om Leven

Een bekende zin, een veelzeggende slogan. De website van "Schreeuw om Leven" meldt over haar doelstelling onder meer: 'De waarheid en liefde van God toegepast op alle terreinen van het leven'. Wat doen zij veel om bijvoorbeeld te waarschuwen tegen abortus. Wat bieden zij veel hulp, mede door brochures en posters. Bekend is de Mars voor het leven, die zij al zeventien keer hebben georganiseerd. 'Het is een stille mars met een gebed in ons hart', stelt Stichting Schreeuw om Leven. 'We sluiten de mars af met een samenkoms op het Spuiplein om te bidden voor de nood in ons land en te smeken om de afschaffing van abortus. De manifestatie wordt besloten met het zingen van het Wilhelmus' (RD, 5 december 2014).

U heeft het wel gelezen. Dat schokkende bericht, een paar maanden geleden: 'Hulpdiensten treffen op zondagochtend, 26 oktober 2014 rond kwart over vier een baby van 10 tot 20 dagen oud aan in een ondergrondse vuilcontainer aan de Fritz Conijnstraat in Amsterdam. Door een alerte voorbijganger, die huilgeluidjes uit de container hoorde, kon het pasgeboren kindje op tijd worden gered. De baby, een meisje met kleding aan, is direct naar een ziekenhuis overgebracht. Ze maakt het inmiddels goed en is opgenomen in een pleeggezin'.

Aborteren is vreselijk. Te vondeling leggen is bijna net zo erg. Wat een wonder dat de huilgeluidjes zijn gehoord en dat het meisje is gered. Ook hiervan geldt: 'Wat verstaat gij door de voorzienigheid Gods?'

Evenals bij de kleine Mozes, in het biezen kistje. Hij heeft gehuild. Zijn stemmetje is gehoord. We lezen over zijn vondst door de dochter van Farao in Exodus 2:6: 'Toen zij het open deed, zo zag zij dat knechtje; en ziet, het jongskens weende'. De schreeuw om leven is gehoord. Eerst in de hemel, daarna door de koningsdochter. De Heere heeft wat groots met dit knaapje voor. Hij zal door Gods Hand Israël uit het diensthuis uitleiden.

Mijnwerkers

Het volgende is veel langer geleden. U weet het waarschijnlijk niet meer. Ik lees in een oude krant (RD, 26 augustus 2010) over vastzittende mijnwerkers. 'Adolf Herbst volgt de berichten over de teruggevonden mijnwerkers in Chili nauwgezet. Het herinnert hem aan het "Wonder van Lengede", toen hij zelf op 58 meter diepte bijna de hoop op redding had verloren... 'We dachten dat dit het einde was. Er volgden dagen van wachten en volhouden', vertelt Herbst. 'Doorlopend vielen er stenen naar beneden. De helft van ons is daardoor om het leven gekomen'.

Aan het slot van het verslag lezen we over de wonderlijke redding. 'Toch kwam de boor precies goed uit. Hij had geen meter naar links of rechts moeten uitkomen. Iemand van ons klopte er met een mes op. Daarna verdween de boor, zonder dat wij wisten of men ons had gehoord. Maar boven waren de klopsignalen met gejuich ontvangen'.

Een schreeuw om leven, diep onder de grond. En een levensreddende mesklop! Aangrijpend om deze gebeurtenis te leggen naast Numeri 16:34. Daar worden Korach, Dathan en Abiram wegens opstand door de Heere gestraft. De aarde opent zich. Zij zakken en zinken ter helle, zo lezen we. Ook daar een schreeuw om leven. Echter zonder antwoord: 'En het ganse Israël, dat rondom hen was, vlood voor hun geschrei...' De dood verdiend, het leven niet verkregen. Wat onderscheidt ons?

Levensnood

Wanneer we de Bijbel openen, komen we "de schreeuw om leven" vaak tegen. Dan gaat het om lichaams- en zielen nood. David roept aan het einde van Psalm 119 uit: 'Laat mijn ziel leven, en zij zal U loven'. Vanuit de leegte van zijn bestaan, smeekt hij de Heere of zijn ziel Hem mag grootmaken. Hizkia, zo lezen we in Jesaja 38:14, weet in de eenzame duisternis en doodsnood van zijn leven nog maar één weg: 'O, Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg'.

Wat geldt voor hem wat we lezen in Spreuken 18:1: 'Die zich afzondert, tracht naar wat begeerlijks'. U moet zelf die mooie kanttekening bij dit vers maar eens lezen. We denken nog aan Bartiméüs aan de weg, Petrus op de golven en de discipelen op het onstuimige meer. Als laatste noemen we de Kananese vrouw (Matth. 15:25). Wat is haar schreeuw om leven kort maar krachtig. Gewerkt door de Heilige Geest roept ze het uit: 'Heere, help mij'. Het gaat haar om het leven van haar dochter. De nood is opgebonden. Ze schreeuwt het uit, tot grote ergernis van de discipelen. Maar Hij hoort... Hij, Christus, Die zelf het Leven is. Die Zijn leven gaf en al de Zijnen het leven geeft.

Hizkia, zo lezen we in Jesaja 38:14, weet in de eenzame duisternis en doodsnood van zijn leven nog maar één weg: 'O, Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg'.

In Gethsémané zegt Hij biddend: 'Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan; doch niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt'. In volkomen gehoorzaamheid. Hij heeft de beker geheel geledigd. Met grote stem roepende, geeft Hij op Golgotha de geest. De deugden van Zijn Vader zijn opgeluisterd en een schreiend volk krijgt het Leven.

Barneveld,

A. Karens

Het 'wonder van Lengede' in 1963.

Een oase in de woestijn...

Vakantieweek voor ouderen

Vakantieweken 50+ voor mensen die nog zelfstandig en redelijk mobiel zijn

Lunteren

Datum: 18-25 juli 2015

Locatie: Parkhotel 'Hugo de Vries'

Driebergen

Datum: 15-22 augustus 2015

Locatie: Hotel 'Bergse Bossen'

Ede – midweek

Datum: 13-17 juli 2015

Locatie: Hotel 'De Bosrand'

Prijs per week: € 590;
toeslag eenpersoonskamer: € 25
Prijs midweek: € 380;
toeslag eenpersoonskamer: € 20
Voor inlichtingen:
www.vakantiewekenvbagg.nl. Kies: 50+

Voor aanmelding: mw. W.K. Bus-sink-Verhage, tel. 0318-552969
of e-mail: cv50.deelnemersadministratie@vrouwenbondgergem.nl

Zó reageren ouderen op de vakantieweken 50+ georganiseerd door de Vrouwenbond van de Gereformeerde Gemeenten. Zo'n uitspraak vergeet je als staf lid niet meer. Het zet je ook aan het denken. Wat een eenzaamheid, wat een stil verdriet, wat een verborgen kruisen, wat een behoefte aan onderling contact. En de oorzaak ervan weten we allen, in ieder geval met ons verstand...

In een week met zo'n 45 ouderen worden goede gesprekken gevoerd, is er veel onderling contact en er ontstaan zelfs vriendschappen, die blijvend zijn.

Graag enkele kernwoorden van gasten uit 2014? Leest u maar mee: *'voor herhaling vatbaar; onvergetelijk; wat een fijne sfeer; net één grote familie...'*

Een 85-jarige moeder uit Rijssen ging dit jaar voor de 35e keer mee met een 50+ week. Ze begon er dus mee op haar 50e jaar en sloeg geen jaar over! Dat zegt nogal wat! Meer aanbeveling moet toch niet nodig zijn.

Naast enkele uitgaansmomenten, die zorgvuldig worden voorbereid door de stafleden, is er ook volop gelegenheid tot ontspanning (wandelen, winkelen, fietsen, eventueel het bezoeken van vrienden of familie in de buurt van het vakantieoord).

Op vier momenten in de vakantieweek is er 's morgens een gesprek rondom Gods Woord. Daarvoor krijgt iedere gast een boekje met vier meditatieën en daarnaast een aantal open vragen over dat Bijbelgedeelte. Deze gesprekken worden door de gasten doorgaans als zeer leerzaam en verrijkend ervaren. *'Dit geeft de week een stuk meerwaarde'*, zoals een gast van de week in 't Hof van Putten het verwoordt. Zeker als vanuit de praktijk van het geestelijk leven, wat de Heere gewerkt heeft in het hart van een albederver, gesproken mag worden. Wat wordt er dan geluisterd naar elkaar.

Ook de avond waarop een predikant uit een van onze gemeenten een inleiding komt verzorgen, is erg waardevol. Op zo'n avond staat de domi-

nee zo dicht bij de mensen; zeker in de vragenbeantwoording komen ook de hoogten en diepten uit zijn eigen geestelijk leven soms zo verrassend naar voren.

Begrijpt u nu, dat stafleden het maar moeilijk vinden om niet positief in te gaan op de vraag van de commissieleden om in een nieuw jaar je opnieuw beschikbaar te stellen voor een 50+vakantieweek. Het is enorm verrijkend en goed om op deze wijze een weekje 'uit te gaan' met elkaar.

Elspeet,

Fam. J.A. Jobse

Naast enkele uitgaansmomenten, die zorgvuldig worden voorbereid door de stafleden, is er ook volop gelegenheid tot ontspanning; wandelen, winkelen, fietsen.

BOEKAANKONDIGINGEN

"Loflied op Gods goedheid", Maarten Luther; uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2624 6; 78 pag.; 11,50.

Loflied op Gods goedheid is de inhoud van een preek over Psalm 65 die Luther in 1534 gehouden heeft. Deze psalm wordt tekst voor tekst behandeld.

"Ik heb geen mens", ds. J. Belder; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 0262; 96 pag.; € 9,95.

Dit boek gaat over eenzaamheid, de grote klacht in onze huidige samenleving. De auteur is hervormd emeritus predikant.

“Simson, de nazireeër Gods”, ds. J.A. Weststrate; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 0743; 189 pag.; € 15,95.

In deze prekenbundel (deel 1) vindt u tien preken over Richteren 13 en 14, over de geboorte, de opvoeding en het huwelijk van Simson. De schrijver hiervan is predikant van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland te Pretoria.

“Het Koningskind geboren”, Laura Zwoferink; uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2635 2; 31 pag.; € 8,50.

In dertien verhalen met illustraties vertelt de schrijfster het kerstverhaal, met aan elk verhaal een vraag toegevoegd om over door te praten. O.a. geschikt om voor te lezen aan kinderen vanaf 4 jaar.

“Vrede en vreugde”, Ralph Erskine; uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2658 1; 124 pag.; € 15,90.

Deze uitgave biedt vijf preken over Spreuken 3:17. Zij gaan over de zegen van de wijsheid die uit God is, en de vrede en de blijdschap die daarin ervaren worden.

“Leven in de enige troost. Hoofdthema’s uit de Heidelbergse Catechismus; dr. W. van Vlastuin; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 627 80637; 92 pag.; € 9,95.

Dit boekje bevat twee Haamstedelezingen, die de auteur, universitair docent systematische theologie vanwege het Hersteld Seminarie aan de VU, hield n.a.v. het 450-jarig bestaan van de Heidelbergse Catechismus.

“Matthew Henry, een schatgraver in stilte”; J. Bout en N.J. Spaan; uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2570 6; 80 pag.; € 8,50.

Matthew Henry (1552-1714) was een Engelse predikant, die veel geschreven heeft, o.a. een verklaring van de Bijbel. Deze Bijbelverklaring wordt ook in ons land veel gelezen. Uit dit boekje blijkt dat hij in de Bijbel steeds nieuwe schatten vond.

“De leermeester”, Douglas Bond; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 90 336 16280; 448; € 22,95.

Deze roman bevat het levensverhaal over John Knox, één van de meest invloedrijke figuren in de Schotse kerkgeschiedenis. De auteur is docent engels en geschiedenis. Door deze achtergrond schrijft hij voornamelijk historische fictie en biografieën.

“De schilderende dominee”, Ada Schouten-Verrips; uitg. den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2642 0; 77 pag.; € 8,50.

Dit boekje gaat over het leven van ds. G. van Reenen (1865 tot 1935). Hij is dominee geweest in vijf verschillende Gereformeerde Gemeenten.

“David wordt koning” en “De verloren zoon”, Laura Zwoferink; uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2643 3 resp. 978 90 331 2640 6; elk 10 pag.; elk € 4,90.

Deze kartonboekjes bevatten een Bijbels verhaal voor de allerkleinsten vanaf anderhalf jaar.

“Op weg”, M.H. Karels-Meeuse; uitg. Den Hertog – Houten; ISBN 978 90 331 2639 0; 140 pag.; € 13,90.

Twintig Kerstverhalen, bestemd voor allerlei leeftijden: acht verhalen voor de leeftijd van 4-12 jaar en twaalf verhalen voor de leeftijd daarboven.

“Oorzaken en genezing van geestelijke depressiviteit”, D. Martyn Lloyd-Jones; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 90 33609985; 368 pag.; € 19,95.

Hierin beschrijft deze predikant en arts te Londen zowel de oorzaken van geestelijke depressiviteit als de genezing hiervan. Hij dit doet aan de hand van personen uit de Bijbel, die ook in dergelijke situaties verkeerd hebben.

“Het teken van Jona”, ds. C. Vogelaar; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 0774; 124 pag.; € 15,50.

Zeven preken over het leven van de profeet Jona, die uitgesproken zijn in Zwolle.

“De Banier der volken”, deel 2; ds. W.C. Lamain; uitg. Boekhandel De Roo – Zwijndrecht; ISBN 978-90-8718-034-8; 169 pag.; € 13,90.

Zeven preken over het leven van de kleinste dieren der aarde, het hoogtepunt in Israëls leven, de Parel van grote waarde, de intree- en afscheidspraak in de gemeente Rijssen en een preek t.g.v. de Bevrijdingsdag 1945.

“Als kaarsjes in de nacht”, Hans Mouthaan; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 627 80972; 176 pag.; € 12,95.

Deze bundel bevat vijftien kerstverhalen voor jong en oud en enkele gedichten. De meeste verhalen spelen zich af in het lage polderland van de Zuid-Hollandse waard.

“Een huis voor mijn hart”, Anne Mateer; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 90 336 09992; 352 pag.; € 19,95.

Een verhaal over hoop en liefde, tegen de schrijnende achtergrond van een weeshuis in de U.S.A. anno 1910. Doelgroep: vrouwen.

“Thomas leert letters”, Gisette van Dalen; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 0477; 32 pag.; € 8,95.

Een vrolijk én leerzaam boekje voor peuters en kleuters. Op www.gisettevandalen.nl is verwerkingsmateriaal bij dit boekje te vinden.

“Het feest van groep 5”, Gisette van Dalen; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 0521; 128 pag.; € 8,50.

Leesboekje voor jongens en meisjes van 7 jaar en ouder.

“Gered door een appje, Peter Boer; uitg. de Banier; ISBN 978 94 6278 0552; 144 pag.; € 9,95.

Een jeugdboek voor jongens en meisjes van 10 jaar en ouder.

“Geschiedenis in beeld”, Peter Boer; uitg. de Banier; ISBN 978 94 6278 0446; pag.; € 9,95.

Dit boek bevat drie stripverhalen die de geschiedenis van Nederland tot leven brengen. Karel de Grote in gevaar, het leven van de bekende Hollandse graaf Floris V en Reinald de Rijmer als tweede hoofdpersoon. Een boek voor jong en oud.

“Bruggers!”, Jan Willem Blijdorp; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 978 94 627 90538; 198 pag.; € 11,95.

Een leesboek voor jongens en meisjes van 10 jaar en ouder. De luchtige opmaak met veel tekeningen maakt dit boek extra leuk om te lezen.

“Vallend blad”, Geesje Vogelaar-van Mourik; uitg. GBS – Leerdam; bestelcode: BK62; 223 pag.; € 12,95.

Het verhaal in dit boek laat zien dat ook in de lente bladeren vallen, maar dat Gods Woord eeuwig blijft bestaan.

“Freek & Gerdien. Een grote verrassing”, Jannie Koetsier-Schokker; uitg. de Banier – Apeldoorn; ISBN 9789462780514; 123 pag.; € 8,50.

Dit waargebeurd verhaal, met als doelgroep jongens en meisjes van 8 jaar en ouder, is het zesde boek met avonturen van Freek en Gerdien.

**"Onderzoekt de Schriften";
L.M.P. Scholten; uitg. Gereformeerde
Bijbelstichting, Leerdam;
285 blz.; € 19,95.**

De artikelen in dit lezenswaardig boek zijn afkomstig uit de vragenrubriek van het blad Standvastig van de GBS. De schrijver probeert in die artikelen antwoord te geven op allerlei vragen van lezers over de betekenis van een bepaalde Bijbeltekst. Al eerder is een soortgelijk boek uitgegeven onder de titel "Nuttig tot lering, 136 annotaties voor Bereeërs". En het leek het bestuur van de GBS nuttig om ook een tweede deel het licht te doen zien onder de naam "Onderzoekt de Schriften, 122 annotaties voor Bereeërs".

De annotaties (verklarende aantekeningen) in dit boek zijn van zeer verschillende aard. De meeste gaan over Bijbelteksten, zowel uit het Oude als uit het Nieuwe Testament. Zo wordt ingegaan op de vraag wie bedoeld wordt met de kleinste zoon van Noach (Gen. 9:24) en op de vraag of Jiska een andere naam voor Sara is, of de naam van de vrouw van Lot (Gen. 11:29). Lezenswaardig is ook wat de schrijver aanreikt over 'in het zwart gaan', wat op verschillende plaatsen in de Bijbel genoemd wordt.

Onderwijzend is wat wordt aangereikt over Psalm 68:14, waar gesproken wordt over het beeld van een duif. Op de vraag hoe deze tekst moet worden uitgelegd, haalt de schrijver aan wat John Gill hierover geschreven heeft. We lezen: 'John Gill trekt de verklaring van Calvijn en de kanttekenaars door naar het geestelijke leven van de nieuwtestamentische kerk, door het nederliggen tussen de potten te verklaren als de staat van de mens van nature, zwart en vuil door de erfzonde, overtreders van de buik en de baarmoeder aan. Hij werkt het beeld van de duif uit in het genadeleven van Gods volk, hun vreesachtigheid, toevlucht nemen tot de Steenrots Christus, enz. Haar vleugels, bedekt met zilver, past hij toe op hun zuiverheid in de leer en de oprechtheid van hun geloof. Het goud op hun vederen op de genadegaven des Geestes, die kostbaarder zijn dan vergankelijk

goud, als geloof, hoop en liefde, ofwel de gerechtigheid van Christus, waarmee zij bekleed zijn, dewelke is als het fijnste goud van Ofir, hun kleding is van gouden borduursel.

Ook uit het Nieuwe Testament worden verschillende teksten behandeld. Uitvoerig wordt uitgelegd welke verschillende grondwoorden voor 'liefhebben' in Johannes 21:15-17 zijn gebruikt. Duidelijk wordt verklaard wat met de hoofdbekking uit 1 Korinthe 11 wordt bedoeld. Maar ook teksten als Galaten 4:11 en Efeze 4:20 worden behandeld.

Het gedeelte na de vragen over Bijbelteksten behandelt vragen van allerlei soort, onder de rubriek 'varia'. Deze gaan over het ontstaan van de canon, het ontstaan van de eerste vijf Bijbelboeken, de evolutie-hypothese, enz. Het laatste gedeelte van dit boek behandelt vragen over de belijdenisgeschriften en liturgische formulieren. Tot slot is een register van Bijbelteksten opgenomen (van beide boeken).

Kortom: een boek dat eigenlijk in elk gezin aanwezig moet zijn. Een boek dat door jong en oud gelezen kan worden, en daarnaast als naslagwerk dienen kan. Bovendien kan het gebruik van dit boek veel zinloze discussies op verenigingsavonden voorkomen. Daarom mag het ook in een kerkbibliotheek niet ontbreken.

Maar wat belangrijker is: mochten er eens meer echte Bereeërs onder ons gevonden worden. Van hen lezen we: 'En dezen waren edeler dan die te Thessalonica waren, als die het Woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen also waren.' Onze kanttekening wijst erop dat een edel gemoed zijn geloof niet bouwt op het zeggen van mensen, maar op Gods Woord. En vraagt u hoe wij aan zo'n edel gemoed komen? Onze kanttekening wijst ons op Matthéüs 13:23.

Van harte aanbevolen.

De Valk-Wekerom, ds. B.J. van Boven

Rectificatie

Het gestelde in de voorlaatste volzin in de in De Saambinder van 8 januari jl. geplaatste recensie van de hand van J.J. Grandia is niet geheel overeenkomstig zijn bedoeling.

Bedoelde volzin had als volgt dienen te luiden: "Kortom, een zeer lezenswaardig boek van één van de weinige, bevindelijke apologeten uit onze kring."

"Denkstof" (52 overdenkingen voor kinderen); Jaco Pons; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 90 336 12152; 111 blz.; € 9,95.

Het boekje "Denkstof" bevat 52 korte stukjes met aansprekende voorbeelden uit het dagelijks leven. Ik lees op de achterkant van dit boekje dat de kinderen hier

iets leren over God, over de Bijbel en over zichzelf. Dit boekje is zeer geschikt voor kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar. De schrijver, Jaco Pons, werkzaam als jeugdwerkadviseur bij de JBGG, is erin geslaagd om in deze korte overdenkingen kinderharten te raken. Hij zegt in zijn voorwoord dat het goed is om met kinderen veel over de Heere en Zijn dienst te praten en na te denken. Het boekje is te gebruiken voor thuis en school. Ook leidinggevendenden kunnen deze overdenkingen gebruiken.

Wekelijks komt een thema aan de orde. Een aantal aansprekende thema's zijn: kolibrie, heipalen, gratis, oud worden, pakezel, doodlopend, verlanglijstje, dobbelsteen, heimwee, asielzoekers, blikvanger en ridder. Bij elk stukje is een leesgedeelte uit de Bijbel opgenomen en een Psalm. Elke overdenking besluit met een vraag.

Een gedeelte uit het hoofdstuk over heimwee: 'Weet jij wat heimwee is? Misschien heb je het weleens meegemaakt toen je bij iemand ging logeren. Je verlangde ineens heel erg naar huis. Er zijn kinderen die echt ziek zijn omdat ze last hebben van heimwee. Ze voelen zich misselijk en slapen heel slecht. Ze kunnen niet genieten van de dingen die ze doen. Ze kunnen nog maar aan één ding denken: terug naar huis! Terug naar hun vader en moeder. Daar voelen ze zich veilig. Paulus wist ook wat heimwee was.

Hij verlangde om naar het Vaderhuis te gaan. Weet je wat hij zei? Ik heb maar één verlangen en dat is om ontbonden te worden en met Christus te zijn, want dat is zeer verre het beste.

Het gedeelte vervolgt even later: 'Voel jij je hier op aarde goed thuis? Geniet je van alles wat de wereld je geeft? Dan weet je ook niet wat heimwee naar de Heere is en verlang je ook niet naar Hem. Dat is erg. Of kun je net als Paulus zeggen dat je ernaar verlangt om bij de Heere te

zijn? Heb je heimwee naar het hemelse Vaderland?' De overdenking sluit af met de vraag: 'Word jij weleens moe van het zondigen?'

Dit boekje is een aanrader voor ouders, leerkrachten en leidinggevend. We hopen, met de schrijver van dit boekje, dat "Denkstof" tot zegen voor onze kinderen gebruikt mag worden.

Veenendaal,

D. van Wijngaarden

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Boskoop,

ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

Te Lisse, ds. G.J.N. Moens te Meliskerke.

Te Oudemirdum, ds. P. Melis te Ermelo.

Bedankt

Voor Apeldoorn,

ds. S. Maljaars te Middelharnis.

Voor Beekbergen en voor Naaldwijk,

ds. M. Joosse te Hendrik-Ido-Ambacht.

Voor Markham (Canada), ds. C. Vogelaar te Grand Rapids Covell Avenue (VS).

Voor Nijkerk, ds. A. Schot te Nunspeet.

Voor Nieuwerkerk (Zld),

ds. J.J. Tanis te Middelburg-Zuid.

Voor Ooltgensplaat en Wageningen,

ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer.

Voor Woerden,

ds. R.A.M. Visser te Terneuzen.

■ DOVENDIENST TE ZWIJNDRECHT

Op **zaterdag 24 januari** hoopt student M.H. Schot voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Zwijndrecht, Burg. Jansenlaan 37. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

■ AANGEPASTE KERKDIENTS TE NIEUWERKERK

Op **zaterdag 31 januari** zal er een aangepaste kerkdienst gehouden worden in de kerk van de Geref. Gemeente te Nieuwerkerk. Ds. E. Bakker hoopt te spreken n.a.v. Lukas 15:4-7. Aanvang: 14.30 uur. Iedereen is hartelijk welkom.

■ DANKBETUIGING

Wij willen bij dezen alle predikanten en studenten hartelijk dankzeggen voor de vele keren, die zij in onze gemeente in de achterliggende jaren mochten voorgaan. Met de bede, dat er vruchten voor de eeuwigheid uit geboren mochten zijn. Door de komst van ds. A.J. de Waard komen alle afgesproken preekbeurten te vervallen.

Kerkenraad Geref. Gemeente Nieuwdorp

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 3 OKTOBER EN 5 DECEMBER 2014

Namens de roepende kerk van Alphen aan den Rijn opent ds. G.W.S. Mulder de vergadering.

Hij heet allen welkom, in het bijzonder ds. H.A. van Zetten die voor het eerst aanwezig is.

Hij memoreert het volgende:

Op 13 juli overleed T. Honkoop op de leeftijd van 81 jaar. Hij diende de gemeente van Stolwijk van 1971 tot 1985 als diaken en van 1985 tot 1993 als ouderling.

Op 15 augustus herdachten ds. G. Hoogerland en zijn echtgenote hun 40-jarig huwelijksjubileum.

In mei herdacht ouderling G. Verhoeff dat hij 25 jaar als ambtsdrager de gemeente van Zoetermeer mocht dienen, drie jaar als diaken en 22 jaar als ouderling.

Ds. G. Clements zit volgens toerbeurt de vergadering voor.

Van het woonzorgcentrum Beth-San is een brief ontvangen met de mededeling dat er voldoende ambtsdragers zijn om de dagsluitingen, die de bewoners op prijs stellen, voort te zetten.

Uit het jaarverslag van 2013 van de Classicale Evangelisatie Commissie, die over het inloophuis Het Kompas te Den Haag verslag doet, blijkt dat het werk in het inloophuis een goede voortgang mag hebben. Er is teleurstelling dat de zondagse bijeenkomsten voorlopig gestopt moesten worden vanwege het ontbreken van voldoende belangstelling hiervoor. De kinderclub heeft hinder ondervonden van kinderen die niet meer naar deze club mochten komen, omdat de naam van Jezus daar genoemd wordt. Het werven van nieuwe vrijwilligers blijft een punt van aandacht. Het inloophuis wordt in het vervolg aangeduid als een evangelisatiepost zonder evangelist. In 2014 zal € 4,00 per lid en dooplid worden gevraagd.

Van de aangepaste catechisatie 2013 wordt verslag gedaan. Ouderling G. de Vos verzorgt al meer dan dertig jaar dit mooie werk van het catechetisch onderwijs. Voor het doen van onderzoek en het uitbrengen van advies naar aanleiding van een ingediend appelschrift aangaande het samengaan van de gemeenten Den Haag en Scheveningen wordt een commissie benoemd. Ook de kerkenraad van Scheveningen heeft om onderzoek gevraagd.

Daarom is nodig dat de classisvergadering wordt verlengd. De voortgezette vergadering zal worden gehouden op 5 december. Ouderling J. Samallo van de roepende kerk eindigt op de gebruikelijke wijze.

In de voortgezette vergadering wordt gesproken over het rapport dat uitgebracht is door de commissie naar aanleiding van het appelschrift. Namens de classis zal met de appellanten en hun kerkenraad door een nieuw benoemde commissie gesproken worden. Verder is de consulent de eerst aangewezen die de kerkenraad met advies en bijstand zal dienen.

In de vacature van secundus classisdiaken wordt diaken J.H. de Boer van Den Haag benoemd.

De vergadering wordt op de gebruikelijke wijze door ds. W. Harinck gesloten.

J. Bloemendaal, scriba

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK 2014

* Pag. 243, **gemeente**

KATWIJK AAN ZEE

Het regelen van preekbeurten geschiedt nu door: G. M. van Zuijlen, Duinoord 7, 2224 CA Katwijk aan Zee, tel. (071) 4020787.

* Pag. 286, **gemeente NIEUWDORP**

Toevoegen: Predikant: ds. A.J. de Waard, Prins Clausstraat 11, 4455 BG Nieuwdorp, tel. (0113) 745229.

BERICHTEN

■ OPROEP BOND MANNENVERENIGINGEN GEREF. GEMEENTEN

Nogmaals doe ik een dringend beroep op in het bijzonder de scriba's mij gegevens toe te zenden over een eventueel niet meer in uw gemeente bestaande mannenvereniging teneinde deze te vermelden in het jubileumboek t.g.v. het 25-jarig bestaan van de bond van mannenverenigingen van de Geref. Gemeenten.

J.J. Rietveld, tweede voorzitter mannenbond, Eddingtonweg 14,
3318 BG Dordrecht, tel. 078-6180040,
e-mail: rietveldjj@filternet.nl

■ ZANGAVONDEN

Boskoop

Kinder - en samenzangavond op **zaterdag 31 januari**, aanvang: 19.30 uur, in de Ichtuskerk te Boskoop, Mendelweg 20, m.m.v. kinderkoor de Jonge Ichtusklanken, muziekensemble Liberamente en verschillende instrumentalisten.

Yerseke

Zangavond, ter herdenking van de watersnood in 1953, op **zaterdag 31 januari**, aanvang: 19.30 uur, in de Herv. kerk te Yerseke, m.m.v. de mannenkoren Elim uit 's-Gravenpolder, De Lofzang uit Goes

en Ethan uit Yerseke. Algehele leiding: ds. C. van Krimpen. Collecte t.b.v. rolstoelbus voor bewoners van De Beukelaar te 's-Gravenpolder.

■ VERKOPING TE ELSPEET

Verkoping door de vrouwenvereniging Dorcas te Elspeet op **woensdag 28 januari** in gebouw De Nachtegaal, Nachtegaalweg 11, (achter kerk Geref. Gemeente). Opening om 14.30 uur door ds. G. van Manen. De verkoping duurt tot 19.00 uur. De opbrengst is voor kerk, zending en evangelisatie.

■ JONGERENWEEKEND STICHTING WINSTUITVERLIES

De Stichting Winstuitverlies organiseert in haar jubileumjaar op **vrijdag 6 en zaterdag 7 februari** een weekend voor jongeren vanaf 16 jaar en hun naasten die geconfronteerd zijn met kanker.

Het bestuur zorgt voor deskundige leiding en zal erop toezien dat de sfeer, onderlinge omgang en inhoud overeenkomstig Gods Woord is.

Plaats: boerderij 'De Verwondering' te Goudriaan.

Start: vrijdagmiddag 17.00 uur.

Kosten (excl. reis): gratis. Info & Opgave: www.winstuitverlies.nl/jongeren of telefonisch 0341-250434.

Mulder; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Borssele 9.30 uur en 18.00 uur ds. S.W. Janse en 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Boskoop 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Brakel 15.00 uur ds. J. van Belzen; Breda 17.00 uur ds. M. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 16.30 uur ds. P. Mulder; Deventer 19.00 uur ds. A. Schot; Dinteloord 14.30 uur ds. P.D. de Haan; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. G. Pater; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Ede 9.30 uur ds. H.A. van Zetten en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; Enschede 18.15 uur ds. A.P. Baaijens; Enter 18.45 uur ds. R. Kattenberg; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. L. Blok; 's-Gravenhage 10.00 en 15.30 uur ds. M. Joosse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. A.T. Huijser en 18.30 uur stud. W.A. Zondag; Hardinxveld-Giessendam 18.00 uur ds. B.J. van Boven; Herkingen 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. P. Melis; Hoogeveen 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Hoogvliet 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 19.00 uur ds. L. Terlouw; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kapelle-Biezeling 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. K. Boeder; Kruijningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Lelystad 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 15.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Marknesse 15.30 uur ds. J. van Laar; Meeuwen 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Belzen; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 en 15.30 uur ds. F. Mulder; Nieuw-dorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. W. Visscher; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. E. Bakker; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Nisse 17.00 uur ds. G.J.N. Moens; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oostkapelle 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 en 19.00 uur ds. G.M.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 25 JANUARI 2015

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Apeldoorn 10.00

en 18.00 uur stud. M.H. Schot; Arnhem 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Beekbergen 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 18.00 uur ds. F. Mulder; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. P.

de Leeuw; Opperdoes 19.00 uur stud. H. Brons; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Ouddorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. G. van Manen; Oude-Tonge 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 15.00 uur ds. L. Blok; Poederloijen 9.30 en 15.30 uur stud. H. van der Heiden; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Poortvliet 14.30 uur ds. M. Karens; Puttershoek 18.30 uur (H.D.) ds. A.T. Huijser; Rhenen 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 15.30 uur stud. W.A. Zondag; Rotterdam-Centrum 9.30 en 15.00 uur ds. B.J. van Boven; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-Zuidwijk 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scheveningen 15.30 uur ds. W. Harinck; Sint Annaland 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; Slidrecht 18.00 uur ds. M.J. van Gelder; Soest 9.30 en 15.00 uur stud. H. Brons; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. M. Mondria; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 18.30 uur stud. H. van der Heiden; Urk 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C. Hogchem; Utrecht 10.00 en 15.30 uur ds. A. Schot; Veen 19.00 uur ds. B. Labee; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen 9.30 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. S. Maljaars; Waarde 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Westkapelle 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. D. de Wit; Westzaan 10.00 uur ds. G. Heijkamp; Wierden 15.00 uur stud. M.H. Schot; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Wolphaartsdijk 9.30 uur en 18.00 uur ds. K. Boeder en 14.00 uur ds. S.W. Janse; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. P. Mulder en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar.

■ DINSdag 27 JANUARI 2015

Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. B. van der Heiden.

■ WOENSDag 28 JANUARI 2015

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Beekbergen 19.30 uur ds. W. Silfhout; Berkenwoude 19.30 uur stud. M.H. Schot; Drachten 19.30 uur ds. G. Pater; Ermelo 19.30 uur ds. P. Melis; Gouda 19.30 uur ds. A. Verschuure; Hilversum 19.45 uur ds. B.J. van Boven; Kortgene 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Leiderdorp 19.30 uur ds. A.A. Brugge; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Schot; Soest 19.30 uur ds. G. van Manen; Stolwijk 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Vlaardingen 19.30 uur ds. A. Vermeij; Wageningen 19.30 uur ds. J. van Belzen; Zeist 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 19.30 uur ds. J.W. Verweij.

■ DONDERDag 29 JANUARI 2015

Barneveld-Zuid 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. E. Bakker; Dinteloord 19.30 uur ds.

J. van Rijswijk; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Hoogeveen 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Naaldwijk 19.45 uur ds. J.J. van Ekeveld; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. M. Karens; Sint Annaland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Slidrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Zwolle 19.30 uur ds. F. Mulder.

■ ZATERDag 31 JANUARI 2015

Nieuwerkerk 14.30 uur (aangepaste kerkdienst) ds. E. Bakker.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 JANUARI 2015

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 18.30 uur ds. M. Mondria.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben.

2 Timotheus 4:7-8

Tot onze diepe droefheid, heeft de Heere, na een veelbewogen leven, in de hope des eeuwige levens, van ons weggenomen, mijn zeer beminde man, onze lieve vader, groot- en overgrootvader

Johannes Tijssen

in de leeftijd van 89 jaar.

Uit aller naam: Cornelia Maria Tijssen-Verburgt
Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

Roodepoort, Zuid-Afrika, 9 januari 2015

Correspondentie per email: dirk@dicla.com

Ook dit jaar werd ik zeer verrast met enorm veel kaarten vanuit de gemeente, maar ook uit andere plaatsen. Hiervoor mijn hartelijke dank. Wederkerig wens ik een ieder Gods onmisbare zegen voor dit nieuwe jaar.

Mw. van den Noort
Krimpen aan den IJssel

Zeeland: welkom op onze gezellige **boerderijcamping Bruinisse**.
7-pers. SAFARITENT / stacaravans.
Veel mogelijk. voor kinderen, wif.
In jan. 10% vroegboekorting.
Ook stalling! www.dewelblok.nl
tel. 0111 - 48 25 23.

Compl. ingerichte safaritent
met 3 sl.k., keuken en badk.
Op campings met zondagsrust
op de Veluwe en in Drenthe.
Korting voor RD- en Terdegelezers.
www.sfeertent.nl, 055-2602602.

U kunt weer reserveren
Te huur gezellige **recreatiewoning**
met besloten tuin in **Hulshorst**,
4-6 personen. Voorseizoen € 150 p/
wk, hoogseizoen € 200 p/wk. Excl.
schoonmaakkosten en toeristenbel.
Slaaptentje mag bijgezet worden
à € 5 per nacht. Tel. 0341-451655.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Wordt u onze nieuwe dirigent(e)
Gemengd koor Harpe Davids te
Wageningen zoekt een dirigent(e),
die op inspirerende wijze leiding wil
geven aan ons koor. Wij repeteren
dinsdags van 20 tot 22 uur.
Info: 0318-692052 of 0488-441583
e-mail: gerjanne.vgarderen@solcon.nl
Uw sollicitatie ontvangen we graag
voor 21 februari 2015.

Zeeland t.h. luxe 4-pers. chalet
Veel privacy, rust, ruimte en vele
mogelijkheden.
Info: www.onsduinpannetje.nl of
tel: 06 2737 9030 (lfst echtp-volv.w.k)

T.h. ruime **vakantiewoning** in
natuurlijke omgeving **Veenendaal**
(3 sl.k.). Voor inl. 06-12448849.

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen
sfeer naar zon, water en bergen?
Voor € 495,- all-in per week staat
uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar.
Nederlandstalige kerkdiensten en
animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of 055 3030083.

Te huur aangeboden: zeer nette
monumentale arbeiderswoning in
centrum **Gouda** (max. 2 pers.).
Verkeert in perfecte staat, in 2013
volledig gerestaureerd.
Huurkosten € 850,00, exclusief gas,
water en licht. Voor meer informatie
neem contact op met mevr.
L. Stelwagen: 06 - 50626397.

6e BETUWSE MANNENZANG
D.V. vrijdag 6 februari 2015
Niet-ritmische psalmzang
www.betuwsemannenzang.webklik.nl

Woonruimte te huur in
buitengebied van Vaassen.
Voor jong stel of 1 persoon.
Vanaf februari beschikbaar.
Tel. 0571-292012 of 06-15631811.

Vanaf heden **te huur:**
kamer appartement in Lunteren,
centraal gelegen Ederveen/ Ede.
Voor inlichtingen: 06-53741104.

Te huur in **Gouda:** mooie kamer voor
werkend meisje of 2 PABO studentes,
tel. 06-43295134.

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begrafenisonderneming
Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555
Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland
Wij bieden identiteit bewuste hulp aan
kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:
Relatieproblemen, Opvoedingsvragen,
Gedragsproblemen, Traumatische ervaring(en),
Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen),
Arbeidsproblemen, Autisme Spectrum Stoornis
Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwend • Doelgericht

STROPDASSENMODE.NL
stropdassen van 100% top kwaliteit zijde
€19,95 p.s., 3 stuks voor slechts €50,00!
Gebruik kortingscode SA50 en betaal
GEEN verzendkosten.

Begrafenisonderneming H. de Jongh
P.H. van der Leer
D.D.E. Melieste

De Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begrafenissen.*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam **0184 - 611154**
Waardenburg **0418 - 652039**
Werkendam **0183 - 701017**
Papendrecht **078 - 8200399**

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

 Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder
door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg** ondersteuning?

Agathos is een reformatorische
organisatie en biedt zorg en hulp
aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

**Psychologenpraktijk
Brouwer**

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

**Hulpverlening aan kinderen,
jongeren en volwassenen**

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out •
depressie • faalangst • fobie •
gedragsproblemen • identiteitspro-
blemen • lichamelijke spannings-
klachten • negatief zelfbeeld •
onzekerheid • opvoedingsproble-
men • paniek • piekeren • PDD-
NOS • relatieproblemen • slaap-
problemen • somberheid • span-
ning • stress • syndroom van
Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Van de Velde
PRAKTIJK VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

In uw leven kunnen er situaties ontstaan waardoor u ondersteuning nodig heeft. Wij verlenen hulp bij bijvoorbeeld:

- » Relaties (problematiek)
- » Mediation
- » Schuldhulpverlening
- » Werk en inkomen
- » Psycho-sociale hulpverlening

Wij verlenen hulp vanuit een reformatorische visie.

Neem vrijblijvend contact met ons op:

Carel Fabritiuslaan 45 | 4401 SB Yerseke
T. 06 -30883277 | info@praktijkvandevelde.nl
www.praktijkvandevelde.nl

Voor Verantwoorde Boeken!
www.derooboeken.nl
078-6124081

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Een nieuw jaar: (kern)woorden uit de Heidelbergse Catechismus eenvoudig uitgelegd door J. de Kok:

...dit onderwijs ontvang'

2e druk, € 16,90 ISBN 97890 70697334.
Leverbaar via de boekhandel.

**Drukkerij en Boekhandel
Van Velzen BV**

Krabbendijke, e-mail: ljmeeuwsen@velzenbv.nl

Molenpad 4
4696 BP Stavenisse
Telefoon: 0166 - 69 74 38
Mobiel : 06 -10 64 28 07
www.dorstbegrafeniszorg.nl

Wij verzorgen alléén begravenissen

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 1,05 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Tegels... als geen ander

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

begravenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

 P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstofferings
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Brand- en inbraak-
Telecommunicatie
Airconditioning
CV-onderhoud
Beveiliging
Elektra
Ventilatie
Loodgieter

AKTIE bv

Koeling in uw Kerk(gebouw)
Voor elk probleem? Bel AKTIE
Tel: 010-4517471
CO2 metingen
Advies en installatieburo
Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

Begravenisverzorging
Janssen

Dag en nacht bereikbaar op
0113 - 33 09 36

Dienstverlening in geheel Zeeland

Wilsbeschikking
"Zo wil ik het. Als mijn sterven daar is."
kunt u bij ons aanvragen.
www.begravenisverzorging-janssen.nl

 Havikskruid 10
4421 MN Kapelle
06. 53 23 73 20

Wij verlenen geen medewerking aan het verzorgen van crematies.
Daarin zijn wij uniek in regio De Bevelanden

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

 Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Voetstappen in het verleden...

Unieke 5-daagse reizen naar Duitsland, Polen en Auschwitz

D.V. 23 - 27 maart en 4 - 8 mei 2015

Wegens grote belangstelling voor de reizen in het afgelopen najaar, organiseert het Deputaatschap voor Israël samen met Jehoeda services in het komende voorjaar weer twee reizen naar Duitsland, Polen en Auschwitz.

De vervolging van de Joden in de Tweede Wereldoorlog, wat resulteerde in de Shoah, staat in deze reizen centraal.

Voor beide reizen zijn nog plaatsen vrij. Het gaat om de volgende reisdata:

- 23 - 27 maart (reisleiding deputaat K. Karels) en 4 - 8 mei (reisleiding nog niet bekend)
- Gids voor beide reizen is rabbijn L.B. van de Kamp
- Reissom € 695,-

We bezoeken onder andere Dresden, Auschwitz (Polen) en Berlijn (Wannsee).

Vervoer per luxe touringcar en verblijf in goede 3 of 4 sterrenhotels.

Vorbereidende bijeenkomst

op D.V. dinsdag 3 maart te Woerden

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Bezoek voor meer informatie onze website
www.dep-israel.nl of bel met 0348-489929